

Nhà Văn Chu Tồn (TT/VTLV 2016)

Nhà Văn Chu Tồn

Sinh năm 1939 tại Nam Định Bắc Việt

1958 Theo học khóa 7 sĩ quan trừ bị Thủ Đức

1963 Từ binh chủng pháo binh đi sang quân chủng không quân

1968 -1969 Giám đốc tại bộ Thông Tin- Chỉnh bút nguyệt san Lý Tưởng Bộ Tư Lệnh Không Quân

1972 Tốt nghiệp đại học văn khoa Sài Gòn.

1973 Cấp bậc Trung Tá không quân- Tham mưu phó chiến tranh chính trị sư đoàn 4 KQ Công Thơ.

1975-1984 Tù cộng sản Việt Nam, qua nhiều trại cải tạo từ Nam ra Bắc.

1987 Vượt biên đến định cư tại San Jose Hoa Kỳ

1989 Sáng lập viên Tổng Hội Cựu Tù Nhân Chính trị Việt Nam

1990- 1996 Chủ tịch Hội Văn Nghệ Sĩ Việt Nam Tự Do (2 nhiệm kỳ)

1995 Sáng lập viên Cộng Đồng Người Việt Quốc Gia Hải Ngoại

1997-2000 Ch□ Tịch Hội Đ□ng Đại Bi□u Cộng Đ□ng Việt Nam B□c California

Tác Ph□m đã xu□t b□n:- Tiếng hát trên cánh đ□ng xanh 1972 (Tuy□n tập truyện ng□n)

– Th□p Sáng Quê Quơng 1991(-Tuy□n Tập Thơ Văn Hội Văn Nghệ Sĩ Việt Nam Tự Do- Vi□t chung)

– Vận Động Lịch S□ 1991 (Biên Luận Chính Trị -Vi□t chung)

Tác Ph□m sẽ xu□t b□n:

Tuy□n Tập Chu T□n – Đạo Học -Văn Hóa- Chính Trị.

S□ng thuy□t Nhân Ch□ Việt Nam.

Đạo S□ng Việt

S□ng Việt Tinh Hoa

S□ng Việt Thông Luận.

S□ng Việt Đại Toàn.

Nhận Định V□ Hai Bài Thơ Ghen Trên Thi Đàn Việt Nam

N□a th□ k□ trước đây, “Thi đàn” Việt Nam đã xu□t hiện một bài thơ “Ghen” c□a thi sĩ Nguyễn Bính đã từng làm say mê người đọc, thì □ cu□i th□ k□ 20 và đ□u th□ k□ 21 này, cũng n□y sinh một bài thơ “Ghen” c□a thi sĩ Chu Toàn Chung là cháu nội c□a Danh Sĩ Chu Mạnh Trinh ,người n□i ti□ng trong văn học nước nhà □ cu□i th□ k□ 19 đ□u th□ k□ 20.Trong bài này xin quý vị yêu thơ và thích thơ và nh□t là những “tâm h□n đ□ng điệu” cùng thư□ng thức 2 bài thơ “ghen”, một c□a thi sĩ Nguyễn Bính và một c□a thi sĩ Chu Toàn Chung.

BÀI THƠ GHEN C□A THI SĨ NGUYỄN BÌNH:

Trong th□t tình c□a con người (H□ Nộ,Ái □ Lạc, Ai,Dục=Mừng, Giận,Yêu, Ghét,Vui,Bu□n, Tham mu□n) chúng ta không th□y người xưa đ□ cập đ□n ghen, có lẽ vì “Ghen” là một phạm trù tình c□m

đặc biệt .Ghen tuy b́t ngu_n từ “Yêu”-Có Yêu nên mới ghen,- nhưng ghen lại chỉ ph_i g_n như trợn vện c_ th_t tình ! Thực vậy, khi đã ghen,thì người ta d_ n_i cơn “thịnh nộ” ,ghét cay ghét đ_ng k_ tình địch! Và đ_ng thời lo sợ k_ tình địch cướp m_t người yêu c_a mình! N_u th_ng được tình địch thì vui mừng,(H_ lạc) n_u bị thua k_ rình địch thì bi ai buồn kh_ su_t đời, có khi đi đ_n tự t_! Nhưng động cơ chính y_u c_a ghen lại chính là “Tham dục”mu_n chi_m hữu trợn vện người mình yêu!.

Bài thơ Ghen c_a thi sĩ Nguyễn Bính h_u như ai trong chúng ta cũng đã hơn một l_n đọc qua và đ_u c_m th_y thích thú và m_m cười vì th_y thi sĩ sao mà ghen quá đ_i,quá th_.

Tác gi_ m_ đ_u bài thơ ghen bằng cách nói th_ng với người tình:

“Cô nhân tình bé c_a tôi ơi
Tôi mu_n môi cô ch_ m_m cười
Những lúc có tôi và m_t ch_
Nhìn tôi những lúc tôi xa xôi”

Đã là người yêu c_a thi sĩ thì không được quy_n “cười” với ai, và cũng không được “nhìn” ai và ch_ được quy_n cười, được quy_n nhìn ng_m thi sĩ mà thôi...Đi_u này cũng d_ hi_u,vì tâm lý những k_ đang yêu đ_u không mu_n người tình c_a mình cười nói thân mật với những người khác .Như vậy là em chưa yêu tôi sao?Em chưa trân trọng với tình yêu c_a chúng ta sao? Em đừng cười với ai nữa nhé! Nụ cười c_a em đáng giá hơn ngàn vàng sao em lại có th_ cười với“th_ nhân”như th_ được? tia nhìn c_a em mới trùu m_n làm sao! Ai được em nhìn ng_m thì qu_ là một đ_c ân mà ngoài anh ra, còn ai xứng đáng với cái nhìn đó c_a em?

Thi sĩ Nguyễn Bính n_i ti_ng v_ những bài thơ bình dị,ch_t phác nói lên tâm h_n c_a những người “nhà quê” .Có người chê thơ Nguyễn Bính d_ dãi “như vè”, nhưng đây là một sai l_m lớn.Tuy thơ Nguyễn Bính không gọt rửa chau chu_t,bong b_ý, nhưng tác gi_ có bút pháp và cách nhìn riêng đi th_ng vào tâm h_n người đọc, nên r_t nhi_u người đọc thơ Nguyễn Bính ,say

thơ Nguyễn Bính, thuộc nằm lòng thơ Nguyễn Bính. Nếu chỉ là “về” thì làm sao cảm được lòng người sâu đậm như thế? T

Trong thơ Nguyễn Bính còn chứa cả một cái hồn của quê hương dân tộc, đi đến hình như bài thơ Chân Quê:

Hoa chanh nở ở vườn chanh
Thầy u mình với chúng mình chân quê

Hôm qua em đi tìm nhụy

Hương đang gió nội bay đi ít nhiều. Hai nhà phê bình thơ khá nổi tiếng là Hoài Thanh và Hoài Chân trong cuốn Thi Nhân Việt Nam đã viết về Nguyễn Bính như sau: *“Nguyễn Bính đã đánh thức người nhà quê vốn nằm sâu trong lòng ta. Ta vốn thấy trong vườn cau bụi chuối là hoàn cảnh tự nhiên của ta và những tính tình đơn giản của dân quê là những tính tình đơn giản của ta. Giá Nguyễn Bính sinh ra thời trước, tôi chắc người đã làm những câu ca dao mà dân quê vốn hát quanh năm...”*

Nhà văn Vũ Bằng thì cho rằng: “Nguyễn Bính là một thi sĩ suốt đời mắc bệnh tương tư như chính thi sĩ đã xác nhận:

*“Nắng mưa là bệnh của trời
Tương tư là bệnh của tôi yêu nàng”*

Theo nhà văn Vũ Bằng thì thi sĩ ăn 2 điếm:

Anh đã nói lên tiếng nói chân thật của lòng với lời lẽ bình thường của dân gian không úy kỵ không kèn kiệu.

Anh đã nhúng vào một cái bệnh chung của loài người là cái bệnh tương tư, người dân mất nước tương tư quê hương, người con gái lấy chồng tương tư dòng sông cũ, người đàn ông không được yêu thương tương tư người yêu lý tưởng, người bị tình phụ tương tư người đã phụ mình ... Có thể nói tất cả văn thơ tiếng chin của Nguyễn Bính đều nhúng vào bệnh đó và anh nổi bật cũng vì bệnh đó. Sẽ dễ như thế chính vì anh mắc cái bệnh đó thật, vì ai biết Nguyễn Bính đều không chỉ cãi được điếu này: Bớt gặp ai anh cũng mê, mê người thương mình, mê luôn cả người không

thương mình, mê người có thể yêu thương được, và mê luôn cả người không có quyền yêu thương! Yêu quá lố, mê quá xá, rút cuộc không làm gì được thì tương tư...”

Bên chết Nguyễn Bính là người nhà quê, song Nguyễn Bính cũng là người “trót dan díu với kinh thành” nên cái ghen của Nguyễn Bính cũng rất thành thị:

*Tôi muốn cô đừng nghĩ đến ai
Đừng hôn dù thấy bó hoa tươi
Đừng ôm gửi chiếc đêm nay ng
Đừng tìm chiểu nay bỏ lăm người*

Cái ghen của Nguyễn Bính là cái ghen của người thành thị, song cũng chính người thành thị khó mà chấp nhận được cái ghen quá lố của tác giả! Đã đành là thi nhân có quyền hư cấu hay cường điệu, nhưng ở đây tác giả đã đi quá xa, ghen gì mà ghen đến độ “cắm” người yêu không được ôm bó hoa tươi, không được “ôm gửi chiếc” khi ngủ, nhất là không được tìm biếm, khi đông người, thì cái ghen đó đã trở thành quá lố, phi lý hoàn toàn không thể chấp nhận được

Có người lại cho rằng cái ghen của Nguyễn Bính không thực, hay chỉ là cái ghen của thời phong kiến kiểu “chồng chúa vợ tôi”! Chứ thời đại vệ tinh chúng ta thì lại ghen kể trên đã trở thành lạc hậu! Nếu bài thơ này được dịch ra tiếng Anh, tiếng Pháp thì người ngoại quốc sẽ chê người Việt Nam quá cổ hủ lại thời.

Đối với những người sống cùng thời với Nguyễn Bính, hay biết Nguyễn Bính quá rõ thì lại mỉm cười cho rằng: Nguyễn Bính một con người đa cảm một thi nhân theo triết thuyết “đam mê” thì chỉ có thơ tình của Nguyễn Bính là thực thôi còn ngoài ra có cái gì thực nữa đâu!

Nguyễn Bính lại là người mắc bệnh tương tư chỉ vì chàng quá nghèo, lại quá đam mê nên không ai dám yêu chàng (Vì không ai yêu nên suốt đời mắc bệnh tương tư?) mà đã không có người yêu thì TÌNH YÊU của tác giả chỉ là “ái tình bên thơ” có thực bao

giờ đâu! Người yêu đã không có thực hay không thực có thì “ghen” ch́ng qua cũng ch́ là cái “ghen tứng tượng” “ghen b́n th́o” đó mà! Đ́i với ái tình b́n th́o, đ́i với “cái ghen trong thơ” mà chúng ta cho là “phi lý” hay “không thực” ńu tác gí còn śng ch́c tác gí cũng ĺy làm lạ : “Thơ ća mình ch́ là śn ph́m ća tứng tượng mà người đời lại cho là thật ,đ́ ŕi tranh cãi nhau giữa chân và gí! Ch́ng lẽ thơ mình hay đ́n th́ sao?”

Theo đa ś người v́n cho rằng: “Đàn bà hay ghen hơn đàn ông” vì vậy mới có câu:

“Ớt nào mà ớt ch́ng cay

Gái nào là gái ch́ng hay ghen ch́ng”

Nhưng khi đọc thơ ghen ća Nguýn B́nh mới th́y rằng: cái ghen ća đàn ông mới là cái ghen t́i đa:

*Tôi mún mùi hương ća nước hoa
Mà cô thường sức ch́ng bay xa
Ch́ng làm ngậy nǵt người qua lại
D́u ch́ qua đường khách lại qua
Tôi mún những đêm đông giá lạnh
Chiêm bao đừng ĺn khút bên cô
Bằng không tôi mún cô đừng gặp
Một tŕ trai nào trong gíc mơ”*

Cái ghen ća Nguýn B́nh không dừng lại ở ch́ đó mà còn tín xa hơn nữa :

*“Tôi mún làn hơi cô th́ nhẹ
Đừng làm ́m áo khách chưa que.
Chân cô in gót trên đường bụi
Ch́ng đ́u chân nào được d́m lên!”*

Ghen mà ć đ́n làn hơi ća người yêu cũng giữ độc quýn! Ghen đ́n mức d́u chân người yêu trên đường bụi cũng không cho ai được d́m lên thì cái ghen đó đã tŕ thành cực kỳ phi lý hay

trở thành tuyệt đối rồi!

Chính tác giả cũng biết mình ghen như thế là “quá lố” “ quá phi lý” quá sai ! Nhưng thi sĩ không phải như người tnh cơn mơ, cơn say “Tnh cơn ghen” ...đây tác giả gửi nghĩa cái ghen của mình và đi đến đức kết lớn hơn:

Nghĩa là ghen quá đỗi mà thôi

Thế nghĩa là yêu quá mất

Và nghĩa là cô là tất cả

Cô là tất cả của riêng tôi!

Đi tìm lại bài thơ ghen của Nguyễn Bính từ đầu ta thấy tác giả đưa ra một loạt những mệnh lệnh nào tôi muốn...cô đừng....

Từ ch không được cười, không được ngắm nhìn người khác...đến không được nghĩ đến ai, không được ôm hôn bó hoa tươi, không được ôm gửi chiếc ng...không được tìm khi biến động người, không được sức nước hoa... hay nếu có, thì nước hoa đó không làm ngây ng người qua lại, dù họ chỉ là khách qua đường...cũng không được luôn! Ban đêm ng người yêu không được quên mơ..., nếu mơ ...thì cảm không được gặp một chàng trai trẻ nào trong...mộng! Thậm chí làn hơi cô thế nhẹ ...cũng không được làm ấm áo khách chưa quen...và dẫu chân người tình đi trên đường...không ai được dẫm lên!

Sẽ dĩ có những đòi hỏi quá quắt ,những mệnh lệnh tình yêu buộc cô nhân tình của thi sĩ khất khe như vậy...ch vì QUÁ YÊU, QUÁ SI TÌNH.Nguyễn Bính quan niệm NGƯỜI YÊU LÀ TẤT CẢ Nhưng tất cả của riêng chàng thôi!

Nói tóm lại, cái ghen của Nguyễn Bính là “CÁI GHEN TUYỆT ĐỐI” VÀ CHIẾM HỮU HOÀN TOÀN NGƯỜI YÊU TRÊN CÁC MẶT TƯ TƯỞNG, TÌNH CẢM VÀ TRONG MỌI SINH HOẠT HÀNG NGÀY.

BÀI THƠ GHEN CÓ NHAN ĐỀ NHƯC NHƯ EM CỦA CHÚ TOÀN CHUNG:

Cũng một đề tài “GHEN” song thi sĩ Chu Toàn Chung có lối diễn tả khác:

*“Em giờ bên này có vui không
Nhớ giữ dùm anh cặp má hồng
Đừng để nắng hè vương mái tóc
Hay buồn vời vợi một mùa đông*

Một đầu bài thơ, tác giả đã thăm hỏi người yêu, thi sĩ tỏ ra rất “ga lăng” săn sóc người yêu. Nếu Nguyễn Bính gọi người yêu bằng “Cô nhân tình” thì trái lại Chu Toàn Chung thương yêu triu mến gọi người yêu bằng em hay trang trọng hơn gọi là Người (chữ người viết Hoa).

Văn hào Victor Hugo quan niệm: “Yêu là tin một nhà” vì có ai yêu mà không băn khoăn thắc mắc, không phập phồng lo sợ một người yêu? Khi đang yêu cho dù tự tin đến đâu những kẻ yêu nhau vẫn e ngại một người thứ ba, một tình địch nào đó đến tán tỉnh người mình yêu, nhất là xa mặt cách lòng...

Nếu Nguyễn Bính “ghen” bằng cách đưa ra những mệnh lệnh tình yêu thì Chu Toàn Chung chỉ khéo léo tỏ ra nhệ nhàn nhàn nhàn, cho dù là điếu tụi kị chẳng nữa, thi sĩ cũng không bao giờ có lời nói, chỉ chỉ làm “phật ý” người yêu hay làm người yêu “tự ái”. Trái lại còn tôn vinh người yêu nữa.

*“Còn thận nghe em cứ nụ cười
Đi phòng kìa lạ ngấm môi tươi
Và điếu tụi kị anh thường nhích
Đừng để cho ai tán tụng người”*

Từ những kiếp xa xôi nào, Thi sĩ và Giai nhân bao giờ cũng là kẻ “NÒI TÌNH ĐỒNG ĐIỀU” (Chữ dùng của Thi Sĩ Chu mạnh Trinh)

*Giai nhân danh sĩ mấy người
Bên phương tâm sự một trời cỏi*

(Thơ Vũ Hoàng Chương)

Thi sĩ có người yêu tuyệt vời nhan sắc, khi nàng đi ra ngoài biết bao nhiêu người chiêm ngưỡng Nàng chính là “vưu vật” của thế gian sao? Nhà thơ thán lo lắng là phải:

Những lúc em đi dạo một mình

Sơ sài trang điếm đẽ vừa xinh

Vì em lộng lẫy anh thừa biết

Đá cũng thẹn ghen chuyện chúng mình

Như tất cả mọi người yêu trên thế gian “có yêu nên mới ghen” có yêu nên sợ mất người yêu! Yêu là tham lam ích kỷ, yêu là phập phồng lo sợ, yêu là tham dự vào một cuộc hành trình không biết có nguy hiểm không nhưng đầy bất trắc! Nàng Kiều khi xưa yêu Kim Trọng cũng hết sức lo lắng:

“Bây giờ thế mặt đôi ta

Biết đâu rồi nữa chừng là chiêm bao?

(Kiều)

Theo quan điếm và thi pháp giữa Nguyễn Bính và Chu Toàn Chung có khác biệt song cả hai thi sĩ có một điếm giống nhau là không muốn người mình yêu đêm nằm mơ thấy một “đôi tượng” khác.

“Em cũng đừng ra tựa gối mai

Kẻo anh hàng xóm ngó sang hoài

Và đêm khi ngủ em đừng để

Giấc mộng thiên thần nhập bóng ai

Với Chu Toàn Chung yêu không phải là ích kỷ, mà còn là “DÂNG HIẾN VÀ TÔN VINH” người mình yêu. Đây là điếm rất đẹp và cũng rất nhân bản, rất người của Chu Toàn Chung. Nhưng đâu phải chỉ một mình thi sĩ biết ngưỡng vọng người yêu, biết đâu một tình địch nào khác cũng đang tìm đến để tán tỉnh ngưỡng vọng người mình yêu thì sao? Nếu yêu đúng nghĩa với ân cần nhắc nhủ ...như sợ tình yêu chập cánh bay cao...Tình càng say đắm, càng trở nên mong manhThi sĩ như sợ mất đi những gì quý báu nhất đời:

“ Nay nữa Anh cần nhắc nhủ thêm

Phòng Em thường trực nhớ buông rèm

Bởi Anh không muốn người qua lại

Dừng bước nghiêng mình ngưỡng vọng Em”

Nhọc nhò thì vòn nhọc nhò, song thi sĩ Chu Toàn Chung vòn tràn đòy tin tưởng là một ngày không xa người yêu sẽ cùng mình tái ngộ. Thi sĩ tự hỏi mình, không biết học nhò như vậy có là một hình thức ghen hay không? Hình như mình cũng đang “Ghen”?

“Nhọc nhò em yêu thò đò ròi

Chờ ngày Hoàng hậu trò vò ngôi

Hình như anh cũng ghen ròi đòy

Ghen đò em cười nò ngọt mòi.”

Đièm lại toàn bài thơ “NHỌC NHÒ EM” của thi sĩ Chu Toàn Chung tuy nhan đò bài thơ có khác, nhưng thực chòt vòn là bài thơ “GHEN”

Nòu cái ghen của Nguyễn Bính là cái ghen có tính cách “phi lý không thực” không thò đem áp dụng ngoài đời mà chò là sòn phòm của tưỏng tượng...cái ghen lãng mạn ,hướng vò Tyòt Đòi chiòm hữu toàn diện người mình yêu ...thì trái lại cái ghen của Chu Toàn Chung không cực đoan, không phi lý, hay quá lò mà là cái ghen tiòm òn bên trong của tòt cò mọi người chúng ta ...Cái ghen của Chu Toàn Chung là cái ghen ròi tò nhị, khéo léo, Thi sĩ không hò còm đoán đe dọa người yêu vi yêu theo thi sĩ là ngưỡng vọng, dâng hiòn và tôn thờ ...thì làm sao dám còm đoán người mình yêu? Và còm đoán người khác? Tác gò chò khéo léo học nhò thôi. Đặc biệt thơ Chu Toàn Chung mòi lòn học nhò là một lòn tôn vinh...

Nòu chúng ta đặt mình vào phái nữ là người yêu của tác gò chòng hạn ta sẽ thòy ròi còm động ví có người yêu biết đòn giá trị mình ,biết trân quý tình yêu (và còn biết ghen nữa...) nhưng là cái ghen tò nhị, đáng yêu và đáng tư hào biết mòi!

Trong phạm vi bài này, chúng tôi mời đọc giò thưỏng thức 2 bài thơ cùng một chò đò “GHEN” song có nhiòu đièm khác nhau ngoài ra người viòt không làm công việc so sánh đòi chiòu xem “ai tài hơn ai”? Vì trên phương diện nghệ thuật, thi hứng, bút pháp, cách còu tứ, cách xò dụng từ hoa, mòi người một khác, nhòt

là khi quan điếm sáng tác,mọi người lại không giêng nhau thì thật khó nếu không muốn nói là không thề nào, định giá người này hơn người kia, khi không có tiêu chuẩn nào để định giá! Làm như vậy là bất công và bất kính với tất cả các thi sĩ! Nói cách khác,ai thích bài thơ nào là tùy ý mọi người. Ở đây chúng tôi chỉ muốn nói, cùng một đề tài ghen, song thi sĩ Nguyễn Bính và Chu Toàn Chung đứng trên hai quan điếm khác nhau: một bên lãng mạn, tuyệt đối hóa và chiếm hữu toàn diện,một bên tương đối,cận nhân tình, dâng hiến ngưỡng vọng và tôn vinh tình yêu....

Hai bài thơ‘GHEN”như hai bông hoa Quí và Đẹp đầy sức hương của nền Văn hóa Văn Nghệ Việt Nam.

San Jose Thung Lũng Hoa Vàng

CHU TUYÊN